

Asia: VN/16951/2020

Lausuntopyyntö keskipitkän aikavälin ilmastopolitiikan suunnitelmasta

Lausunnonantajan lausunto

Lausunto

Lausun suunnitelmasta allaolevien alaotsikoiden alle

Mikäli vastasit yhtyäsi toisen tahon lausuntoon, täsmennä mistä tahosta on kyse

-

Suunnitelman tavoitteet

1 Suunnitelman tavoitteet - avovastaus

-

Liikenne

2a Liikenteeseen suunnattujen lisätoimien vaikuttavuus

En ota kantaa tähän osa-alueeseen

2b Liikenne - avovastaus

-

Maatalous

3a Maatalouteen suunnattujen lisätoimien vaikuttavuus

En ota kantaa tähän osa-alueeseen

3b Maatalous - avovastaus

-

Rakennusten erillislämmitys

4a Rakennusten erillislämmitykseen suunnattujen lisätoimien vaikuttavuus

En ota kantaa tähän osa-alueeseen

4b Rakennusten erillislämmitys - avovastaus

-

Työkoneet

5a Työkoneisiin suunnattujen lisätoimien vaikuttavuus

En ota kantaa tähän osa-alueeseen

5b Työkoneet - avovastaus

-

Jätehuolto

6a Jätehuoltoon suunnattujen lisätoimien vaikuttavuus

Yhdyn tämän osa-alueen esitettyihin lisätoimiin

6b Jätehuolto - avovastaus

Luvussa 6.2.5 kuvataan jätehuollon kasvihuonekaasupäästöjen kehitystä ja toimialan kehitystä yleisesti. Kuvaus on pääosin asiallinen ja tunnistaa toimialalla koko 2000-luvun käynnissä olleen ja edelleen jatkuvan voimakkaan kehityksen. Kehityksen taustalla on ennen kaikkea EUn jätehuollon säädösten kehitys. Haluamme kuitenkin huomauttaa, että kuvaus ei ota riittävässä määrin huomioon kesällä 2021 voimaanastuneen uudistetun jätelain vaikutusta jätehuollon ja jätteenpolton kasvihuonekaasupäästöihin. Biojätteiden ja pakkausjätteiden erilliskeräyksen myötä yhdyskuntajätteen kierrätys tulee lähitulevaisuudessa jätelain ja jäteasetuksen velvoitteiden seurauksena voimakkaasti lisääntymään. Tällä tulee olemaan suora vaikutus jätteenpoltoon ohjautuviin jätevirtoihin. Esimerkiksi muovijätteen talteenotto kierrätystä varten tulee merkittävästi tehostumaan. Kierrätyskelpoisten jätteiden talteenoton toimet ovat jo monissa kunnissa käynnissä ja hyötyjätteiden erilliskeräys tehostuu koko valtakunnassa kesään 2023 mennessä. Jätteenpoltoon tulee täten jo toimeenpantujen yhteiskunnallisten ohjauskeinojen seurauksena ohjautumaan selkeämmin juuri kierrätyskelvottomin jätevirta, jolle ei ole muuta hyödyntämistarkoitusta.

Kannatamme esitettyjä politiikkatoimia.

- Yhdyskuntajätteen polton koko jätearvoketjun huomioiva vapaaehtoinen sopimus (green deal) kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseksi on kannatettava etenemispolku. Tämä mahdollistaa vastuutoimijoiden pitkäjänteisen yhteistyön alueellisesti merkittävien uusien ratkaisujen kehittämisessä, pilotoinnissa ja käyttöönotossa.

- Johtuen jätteenpolton perusröölusta kiertotaloudessa kierrätyskelvottomien materiaalivirtojen turvallisena käsittelijänä edellyttäneen jätteenpolton kasvihuonekaasupäästöjen merkittävä vähentäminen hiilidioksidin talteenoton ja hyödyntämisen (CCS/CCSU) tekniikoiden pilotoimista ja käyttöönottoa. Jätelainsäädännön ohjaamana jätteenpoltoon ohjautuu tulevaisuudessa ainoastaan

ne jätevirrat, joiden palauttaminen uudelleenkäytön ja kierrätyksen kautta uusien tuotteiden raaka-aineeksi ei ole elinkaariperusteisesti perusteltua. Tällöin kestävän kiertotalouden ja jätehuollon etusijajärjestyksen mukaisesti näiden kierrätyskelvottomien jäte- ja rejektivirtojen oikea kohtalo on hyödyntäminen yhdistetyn sähkö- ja kaukolämmöntuotannon polttoaineena suomalaisissa jätteenpolttolaitoksissa. Tällöin jätteenpolttolaitos ei voi valikoida vastaanottamaansa jätevirtaa eikä täten merkittävästi vaikuttaa jätteenpolton kasvihuonekaasupäästöihin. Mikäli kasvihuonekaasupäästöjä halutaan merkittävästi vähentää, jäänee tällöin keinoksi muodostuvan hiilidioksidin talteenotto ja hyödyntäminen. Tämä edellyttää teknologian kehittämistä ja aikanaan toimijoilta merkittäviä investointeja.

F-kaasut

7a F-kaasuihin suunnattujen lisätoimien vaikuttavuus

En ota kantaa tähän osa-alueeseen

7b F-kaasut - avovastaus

-

Teollisuus ja muut päästöt

8a Teollisuuteen ja muihin päästöihin suunnattujen lisätoimien vaikuttavuus

En ota kantaa tähän osa-alueeseen

8b Teollisuus ja muut päästöt - avovastaus

-

Kuntien ja alueiden ilmastotyö

9a Kunnille ja alueille suunnattujen lisätoimien vaikuttavuus

En ota kantaa tähän osa-alueeseen

9b Kunnat ja alueet - avovastaus

-

Kulutuksen hiilijalanjälki

10a Kulutukseen suunnattujen lisätoimien vaikuttavuus

En ota kantaa tähän osa-alueeseen

10b Kulutus - avovastaus

-

Julkiset hankinnat

11a Julkisiin hankintoihin suunnattujen lisätoimien vaikuttavuus

En ota kantaa tähän osa-alueeseen

11b Julkiset hankinnat - avovastaus

-

Muut poikkisektorit

12a Muille poikkisektoreille suunnattujen lisätoimien vaikuttavuus

En ota kantaa näihin osa-alueisiin

12b Muut poikkisektorit - avovastaus

-

Toimenpideohjelma tavoitteiden saavuttamiseksi

13a Toimenpideohjelman vaikuttavuus

En ota kantaa toimenpideohjelmaan

13b Toimenpideohjelma - avovastaus

-

13c Mitä lisätoimia ehdotatte tavoitteiden saavuttamisen varmistamiseksi?

Esitämme uutena toimenpiteenä, että EU:n päivitetyn energiaverodirektiivin toimeenpanon yhteydessä, ja ylipäätään energiaverotuksen muuttamisen yhteydessä, varmistetaan kestävien uusiutuvien polttoaineiden kohtuullinen kokonaisverotaso suhteessa muihin käyttövoimaratkaisuihin.

Esitämme uutena toimenpiteenä, että biokaasun tuotantolaitokset, mm. kotitalouksista erilliskerätyn biojätteen käsittelylaitokset, otettaisiin mukaan teollisuuden alempaan sähköveroluokkaan pikaisesti. Kierrätysteollisuus otettiin mukaan teollisuuden alempaan sähköveroluokkaan 1.1.2022, mihin on olemassa kattavat perustelut. Biokaasun tuotantolaitosten ei kuitenkaan katsota kuuluvan kierrätysteollisuuteen, koska se kuuluu toimialaluokituksessa eri pääluokan alle. Käytössä oleva toimialaluokitus TOL2008 ei ole ajan tasalla kiertotaloustoimintojen osalta, minkä vuoksi sen hyödyntäminen sellaisenaan ei ole toimiva malli määriteltäessä kierrätysteollisuutta. Sähköveron näkökulmasta biokaasun tuotantolaitosta ei nyt katsota teolliseksi toiminnoksi, mutta esimerkiksi biodieselin valmistus katsotaan olevan teollisuutta. Mielestämme biokaasun tuotanto kotitalousbiojätteestä ja muista jätevirroista on malliesimerkki kierrätysteollisuudessa ja kiertotaloudesta ylipäätänsä.

Suunnitelman ympäristö-, talous- ja sosiaaliset vaikutukset

14 Suunnitelman ympäristö-, talous- ja sosiaaliset vaikutukset

-

Muita huomioita

15 Muita huomioita

-

16 Voiko organisaationi osaltaan edistää ilmastosuunnitelman tavoitteiden saavuttamista?

Kyllä

Eksymä Riku
Suomen Kiertovoima ry

Hämäläinen Timo
Suomen Kiertovoima ry